

Nauczyciel jako osoba kształtująca określone wartości i postawy oraz stwarzająca warunki do rozwoju osobowości ucznia

3 stycznia 2013

Perspektywa zauważenia zmian zachodzących w szkole zmusza nauczyciela do analizy zachodzących na jej terenie zjawisk oraz właściwego przygotowania do nowych zadań. Pobudzenie młodzieży do formułowania własnych ocen i odpowiedzialności za swoje działania staje się wyznacznikiem tego, co powinno się dziać pomiędzy uczniem a nauczycielem.

„Dobry” nauczyciel powinien cechować się wysoką kulturą.

Według J. Maciaszek wyraża się ona przede wszystkim:

- odpowiedzialnością za młode pokolenie przejawiającą się aktywnym stosunkiem do wszystkich spraw związanych z wychowaniem i wprowadzeniem młodzieży w życie społeczne;
- uwzględnieniem ” pedagogicznego punktu widzenia” we wszystkich przejawach i sytuacjach życia społecznego i kulturalnego;
- propagowaniu uznawanych społecznie wartości norm i wzorców zachowań;
- odpornością na wpływy wątpliwych wartości;
- życzliwym stosunkiem do dzieci i młodzieży, traktowaniem ich jako podmiot świadomie i celowo uczestniczący w procesach wzrastania w społeczeństwo;
- poszanowaniu godności słabszego i zależnego od dorosłych dziecka, respektowaniu prawa dziecka i młodzieży do odmienności przeżyć, samodzielnego zdobywania doświadczenia, wiedzy, przekonań i poglądów, do wyboru

własnej drogi życiowej, budowania własnej hierarchii wartości, norm, wzorców zachowań;

- umiejętności wykorzystywania dorobku teoretycznego i praktycznego wiedzy, poglądów i przekonań innych ludzi, oraz konfrontowania ich z uznanymi przez siebie normami i wartościami celem budowania własnej hierarchii norm i wartości. (J. Maciaszek, 1994, s.196)

W oczekiwaniach wobec osoby nauczyciela mieści się zagadnienie wartości, które stanowią genetyczną podstawę autorytetu. Wobec osób uznanych za autorytet, a takim powinien być nauczyciel, ma się różne oczekiwania wierzy się im, darzy się ich zaufaniem i szacunkiem.

Nauczyciel zawsze musi się starać sprostać oczekiwaniom. Zdaniem W. Okonia prawidłowe funkcjonowanie w zawodzie i utrzymanie autorytetu gwarantują takie właściwości jak:

1. Prawość i stałość charakteru połączona ze sprawiedliwością wobec innych oraz konsekwencją i wytrwałością w pokonywaniu przeszkód,
2. Poziom kulturalno- intelektualny, nauczyciel powinien posiadać trwałą i rozległą wiedzę o przyrodzie, społeczeństwie i kulturze i mieć ukształtowany własny stosunek do tej wiedzy przepełniony jego przekonaniem. Daje to podstawę określonego poglądu na świat i wyznacza jego postępowanie,
3. Postawa twórcza wyrażająca się w potrzebie i umiejętności realizowania twórczej pracy związanej z wykonywaniem zawodu. Szczególnym rodzajem twórczości jest praca naukowa w dziedzinie wychowania, kształcenia wyrażającą się w organizowaniu działalności badawczej w szkole i w środowisku. (W. Okoń, 1987).

Rola nauczyciela w kształtowaniu wartości i postaw oraz w tworzeniu warunków do rozwoju osobowości ucznia jest jednym z kluczowych aspektów edukacji, który wpływa na efektywność procesu nauczania i wychowania. Nauczyciel, jako osoba mająca

bezpośredni wpływ na młodych ludzi, odgrywa istotną rolę w formowaniu ich przekonań, wartości oraz w rozwoju ich osobowości. W artykule tym przyjrzymy się, jak nauczyciel może wpływać na kształtowanie wartości i postaw ucznia oraz jakie mechanizmy i strategie są wykorzystywane w celu stworzenia sprzyjających warunków do rozwoju osobowości młodych ludzi.

Nauczyciel, jako autorytet i przewodnik, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu wartości i postaw uczniów. Wszelkie działania pedagogiczne są osadzone w kontekście wartości, które są przekazywane poprzez treści programowe, interakcje społeczne oraz wzorce zachowań. Nauczyciel, poprzez swoje działania, wybory i postawy, modeluje wartości i normy, które mają wpływ na uczniów. Wartości, takie jak uczciwość, odpowiedzialność, szacunek dla innych czy praca zespołowa, są nie tylko omawiane w trakcie lekcji, ale również przekazywane poprzez codzienne interakcje i relacje nauczyciela z uczniami. Poprzez świadome i nieświadome działania, nauczyciel wpływa na kształtowanie postaw uczniów oraz na to, jakie wartości będą dla nich istotne w życiu.

W kontekście kształtowania postaw, nauczyciel pełni rolę modelu postaw i zachowań. Jego sposób bycia, sposób komunikacji oraz podejście do uczniów mają bezpośredni wpływ na to, jak uczniowie postrzegają różne aspekty życia oraz jak reagują na wyzwania. Nauczyciel, który wykazuje się empatią, cierpliwością, sprawiedliwością i zaangażowaniem, staje się dla uczniów wzorem do naśladowania. Wartości i postawy nauczyciela są często odbierane przez uczniów i mogą wpływać na ich własne przekonania i zachowania. Dlatego ważne jest, aby nauczyciele byli świadomi swojego wpływu na uczniów i starali się być pozytywnymi wzorcami, które mogą kształtować postawy młodych ludzi w sposób konstruktywny.

Stworzenie warunków do rozwoju osobowości ucznia jest jednym z najważniejszych zadań nauczyciela. Proces rozwoju osobowości ucznia obejmuje wiele aspektów, w tym rozwijanie umiejętności interpersonalnych, zdolności poznawczych, kreatywności oraz

samodzielności. Nauczyciel ma kluczowy wpływ na to, jak uczniowie rozwijają te umiejętności oraz jak radzą sobie z wyzwaniami i trudnościami. Aby stworzyć odpowiednie warunki do rozwoju osobowości, nauczyciel powinien dążyć do stworzenia środowiska sprzyjającego nauce i rozwojowi, które jest wspierające, bezpieczne i motywujące.

Jednym z kluczowych elementów w tworzeniu sprzyjających warunków jest budowanie pozytywnych relacji z uczniami. Relacje oparte na zaufaniu, szacunku i wzajemnym zrozumieniu sprzyjają otwartości uczniów na naukę i rozwój. Nauczyciel, który umie słuchać, wspierać i dostosowywać swoje podejście do indywidualnych potrzeb uczniów, tworzy środowisko, w którym uczniowie czują się akceptowani i doceniani. Takie relacje mają istotny wpływ na motywację uczniów, ich zaangażowanie w naukę oraz ich ogólny rozwój osobisty.

Ważnym aspektem jest również stosowanie różnorodnych metod dydaktycznych, które odpowiadają na indywidualne potrzeby uczniów. Nauczyciel powinien być elastyczny w doborze metod nauczania, aby dostosować je do stylu uczenia się uczniów oraz ich zainteresowań. Używanie różnorodnych strategii, takich jak projekty grupowe, zadania praktyczne, dyskusje czy eksperymenty, może pomóc uczniom w rozwijaniu różnych umiejętności oraz w odkrywaniu swoich talentów i pasji. Dostosowanie metod dydaktycznych do potrzeb uczniów jest kluczowe dla efektywnego wspierania ich rozwoju osobowości.

Nauczyciel ma również istotny wpływ na rozwijanie umiejętności samodzielnego myślenia i rozwiązywania problemów u uczniów. Wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji, samodzielnym rozwiązywaniu problemów oraz w krytycznym myśleniu rozwija ich zdolności poznawcze i umiejętności życiowe. Nauczyciel, który stwarza uczniom okazje do samodzielnej pracy, podejmowania decyzji i wyrażania własnych opinii, przyczynia się do rozwoju ich pewności siebie i umiejętności rozwiązywania problemów. Ważne jest, aby nauczyciel promował kulturę, w której uczniowie czują się zachęceni do eksperymentowania,

podejmowania wyzwań i uczenia się na błędach.

Rola nauczyciela w kształtowaniu wartości i postaw uczniów oraz w tworzeniu warunków do rozwoju osobowości obejmuje także wsparcie w radzeniu sobie z emocjami i trudnościami. Uczniowie, zwłaszcza w młodszym wieku, mogą borykać się z różnymi problemami emocjonalnymi i społecznymi, które wpływają na ich naukę i rozwój. Nauczyciel, który jest w stanie dostrzegać i reagować na te potrzeby, może znacząco wspierać uczniów w radzeniu sobie z trudnościami oraz w rozwijaniu umiejętności emocjonalnych. Umiejętność rozpoznawania i zarządzania emocjami jest kluczowa dla zdrowego rozwoju osobowości i efektywnego funkcjonowania w szkole oraz w życiu codziennym.

Nauczyciel, pełniąc rolę wychowawcy, również ma za zadanie wspierać uczniów w rozwijaniu umiejętności społecznych. Umiejętności takie jak współpraca, komunikacja, rozwiązywanie konfliktów oraz empatia są niezbędne do skutecznego funkcjonowania w grupie oraz w społeczeństwie. Nauczyciel, poprzez organizowanie działań grupowych, projektów zespołowych oraz sytuacji, w których uczniowie muszą współpracować, pomaga im rozwijać te umiejętności. Takie działania sprzyjają budowaniu pozytywnych relacji między uczniami oraz uczą ich efektywnego współdziałania i rozwiązywania problemów.

W kontekście tworzenia warunków do rozwoju osobowości ucznia, ważne jest również promowanie różnorodności i inkluzyjności w szkole. Nauczyciel powinien dążyć do tworzenia środowiska, w którym uczniowie czują się akceptowani i doceniani niezależnie od ich różnic, takich jak pochodzenie, zdolności, płeć czy zainteresowania. Promowanie różnorodności i inkluzyjności sprzyja budowaniu atmosfery szacunku i wzajemnego zrozumienia oraz wspiera rozwój osobisty i społeczny uczniów. Wspieranie różnorodności w klasie może również przyczynić się do rozwijania umiejętności społecznych i empatii u uczniów, co jest istotne dla ich rozwoju osobowości.

Nauczyciel odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu wartości i postaw uczniów oraz w tworzeniu warunków do rozwoju ich osobowości. Jako autorytet i wzór do naśladowania, nauczyciel wpływa na to, jakie wartości i postawy są przekazywane uczniom oraz jak rozwijają się ich umiejętności i cechy charakteru. Tworzenie pozytywnych relacji, stosowanie różnorodnych metod dydaktycznych, wspieranie samodzielnego myślenia, radzenie sobie z emocjami, promowanie umiejętności społecznych oraz różnorodności i inkluzyjności są kluczowymi elementami w pracy nauczyciela, które przyczyniają się do efektywnego kształtowania wartości i rozwoju osobowości ucznia. Rola nauczyciela w tym procesie jest nieoceniona i wymaga zarówno wiedzy, jak i zaangażowania w tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju młodych ludzi.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.